

المسلم وتنظيم الأسرة

So Muslim a go so Kaatora ko Kaphamilya

(al Khutbah 27)

Ki: Alim Hassanor M. Alapa

al Murshid al Am

al Insan Islamic Assembly of the Philippines

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ نَحْمَدُهُ وَنُسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ أَنْ فُسِنَا وَسَيِّئَاتِ
أَعْمَالِنَا مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يَضِلَّ فَلَنْ تَجِدَ لَهُ وَلِيًّا مُرْشِدًا ، وَأَشْهَدُ أَلَّا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ ، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ
عَلَى مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ وَمَنْ اهْتَدَى بِهَدْيِهِ إِلَى يَوْمِ
الدِّينِ ... وَبَعْدُ:

فَيَا عِبَادَ اللَّهِ يَقُولُ الْحَقُّ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِي الْقُرْآنِ الْكَرِيمِ:

قُلْنَا اهْبِطُوا مِنْهَا جَمِيعًا فِيمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِنِّي هُدًى فَمَنْ تَبِعَ هُدَايَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ
وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ .

Innalhamda lillāhi nahmaduhu wa nastānuhu wa nastagfiruh, wa na'ūdubillāhi min shurūri anfusinā wa sayyiāti a'mālinā, man yahdihillāhu falā mudhillalahu, wa may yudhlil falan tajida lahu waliyyan murshidā, wa ash'hadu allā ilāha illallāhu wahdahu lā sharīka lahu, wa ash'hadu anna Mohammadan abduhu wa rasūluh, Allāhumma salli wa sallim wa bārik alā Mohammadin sallallāhu alayhi wa sallama wa alā ālihi wa sahabihi wa manihtadā bihad'yihī ilā yawmidd dīn wa ba'du:

Fayā ibādallāhi, Yaqūlul Haqqu Tabāraka wa Ta'ālā fil Qur'ānil Karīm:

Qulnah bitū minhā jamīan fa'immā ya'tiyannakum minnī hudan faman tabi'a hudāya falā khawfun alayhim wa lā hum yahzanūn.

So langowan a podipodi ago so samporna a bantog na rk o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), bantogn tano Skaniyan go mamangni tano ron sa tabang, ago mangni tano Ron sa sapngan Iyan so manga dosa tano, go lomindong tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) phoon ko manga antiyor o manga ginawa tano, ago so pangararata o manga galbk tano, sa taw a toroon skaniyan o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) , na da' a makadadag on, na sa taw a dadagn iyan na di nka dn mitoon sa salingogopa' iyan a phakatoro' on.

Manga Oripn o Allāh

So Kaatora ko Kapmomoriataw na isa a bantak o Islam a inisogo' iyan ko manga Muslim a kanggalbka iran on, sabap sa ron matatago' so kapiya o kapphagintaw iran.

Da' a sankaan a so katatap o kaaadn o manosiya na gianan i paganay a manga antap o kakharoma'i, go aya on maona. Sa aya kakhatatap ankanan a kamamanosiya'i na so katatap o kapmomoriataw, kiababayaon o Islām so kadakl o moriataw, sa piakambarakat iyan so manga wata a mama go so manga wata a babay, ogaid na pipharo niyan ko Muslim so kaatora niyan ko kapmomoriataw, amay ka adn a manga sabap a tharimaan o agama aya okit a lomalangkap a phagosarn o manga taw ko karn o kapmomoriataw odi na so kaminosa on. ko masa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na skaniyan so Azl, aya maana niyan na so kapokasa o mama ko kasangkapan iyan ko karoma niyan ko kapliyo o ig iyan (withdrawal System / Coitus interruptus) sa miaadn so manga Sahābah a gii ran anan galbkn ko masa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kiapanothola on o Jābir a: Miaadn kami a gii ami nggolawlaan so Azl, ko masa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa minisampay anan ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na da niyan rkami saparn.

Miakaoma so sakataw a mama ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa pitharo' iyan a: Hay! Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) adn a oripn akn a phagosaran akn sa azl, ka di ko kabaya' o ba mbawata' na mataan a so manga Yahūdī na giiran tharo'on a so Azl, na kapamono' a maito', na pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Miamokhag so manga Yahūdi, ka okabayai o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) so kapagadna niyan on na di nka dn magaga o ba nka marn.

Sii ko darpa' o Umar, na inaloy ran so Azl, na pitharo' o sakataw a mama a: Mataan a siran a manga Yahūdī, na aya mapipikir iran na so Azl na kapamono' a maito', na pitharo' o Alī a: Di khabaloy a kapamono' taman sa di makasagad ko pito a pankat so ikaogat, taman sa mabaloy a barmbad (sulālah) a pd sa bayan'k, oriyan iyan na mabaloy a nutfah (sathak a ig) oriyan iyan na alaqah (midkt ko kilid o kandangan o babay) oriyan iyan na mabaloy a mudhgah (rogo a timbang a saami) oriyan iyan na mabaloy a tolan, oriyan iyan na kabonkosan sa sapo', oriyan iyan na mabaloy a kaadn a salakaw (makapaniaropa sa manosiya). Na pitharo' o Umar a, bnar ka a inmboway ka o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) .

So Manga Sabap o Kaatora ko Kapmomoriataw:

Aya paganay ron na so kikalkn ko kaoyagoyag o ina o wata odi' na so kapipiya ginawa niyan ko kaogat, odi' na sii ko kambawata': amay ka katokawan ko katharo'a on o kattpangan a kasasarigan a Doctor a matatago' so ina' ko piakalkik a btad ko kapmbawata' iyan. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Go di niyo thmon a ginawa niyo ko kabinasa: go pitharo' iyan pn a: Go di niyo mbono'a so manga ginawa niyo ka mataan a so Allāh na mala' rkano i limo'.

Go pd on so kalk ko kitaloga ko margn ko doniya a phakatonay sa kakhargni ron ko agama niyan, sa khatarima' iyan so harām, go mapnggalbk iyan so inisapar sa pantag ko manga wata' iyan ko di niyan kiran kakhapra: pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Aya kabaya' rkano o Allāh na so malbod, sa di niyan rkano kabaya' so margn, (al Baqarah 185). Di khabayaan o Allāh o ba niyan rkano adna so pd sa margn (al Mā'idah 6).

Pd san so kalk ko manga wata' o ba mabinasa so kapipiya ginawa iran, ka miakapoon a thothol ko Uthmān bin Zayd a so sakataw a mama na miakaoma ko Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa pitharo' iyan a: Hay! Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) phagosarn akn so Azl ko karoma

ko, na pitharo' on o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Ino nkanan giinggolawlaa? na pitharo' o mama a: Ipkhapdi' akn so wata' iyan a maito', na pitharo' o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Opama ka phakabinasa na mabinasa a Fāris a go giya Rum.

Aya pamikiran o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sii sankā'i a btad a tinanggisa na di niyan khabinasa so pagtaw ko kadandan iyan, ka aya toos on na so da kabinasa a Fāris a go giya Rum, a giyanan i manga babagr a parinta sankoto a masa, a gii ran anan nggolawlaan.

Go pd san so kalk ko wata' a maito' a pzoso, o ba dn kamorala'i ko kaogat sa magaan o ina iyan, sa bithowan o Nabī (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kaosara ko babay ko masa a kapzosowi ron a kaosar anan a kapamono' a masoln sabap ko khaadn on a pd sa kakhaogat o ina somambot a khabinasa niyan so gatas na maphakalobay niyan so wata' a pzoso, sa datar o ba niyan biono' sa masoln ankanan a wata' a maito'.

Miaadn sankā'i a masa tano so manga okit a phakasapar ko kakhaogat a phakamataan ko kamapiyaan a so babantakn skaniyan o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a so kasiyap o wata' a pzoso sa di ron kabinasa'i, na kapananggilaan mambo so kakhawiswisi ko ina amay ka makathigr ko masa a kapzosowi ron a di niyan makowa so kabaya' iyan ko kaproyoda a pd anan sa margn, na aya taralbi na so kaosara sankā'i a manga okit a bago ka an palaya makanggona ankanan a dowā a so wata' go so ina'.

Sii ko along ankanan, na khagaga tano a katankda tano sa aya mapiya a masa ko pagltan o dowā a kambawata' o babay ko pamikiran o Islām na skaniyan so tlo polo odi na tlopolo a go tlo olan ko taw a tharotopn iyan so masa a kapakasoso, aya maana niyan na oman dowā ragon go nm olan na aya niyan giikambawata, odi' na oman tlo ragon, ka giyanan i kakhatarotop o kapakasosowa ko wata'.

Go miapanothol a so Umar na inisapar iyan so Azl, inonta bo' o kabaya' o karoma a babay, sa pd anan sa siyap o Islām ko kabnar o manga babay ko masa a da dn a somisiyap ko manga kabnar iran a mlk bo'.

So Kabobosa ko Ikaogat (Abortion):

Amay ka so Islām na piakay niyan ko Muslim so karna niyan ko kaogat, sabap ko kaaadn o morala a khisabap on, na da niyan pakaya so kabono'a niyan sankā'i a ikaogat ko oriyan o kiaadn iyan.

Miaopakāt so manga Fuqahā, sa so kabobosa ko ikaogat ko oriyan o kamasoki ron sa niyawa na Harām go mala' a kasalaan, a di dn khapakay ko Muslim o ba niyan nggolawlaa ka kabono anan sa oyagoyag, a miatarotop so kiaadn iyan, sa pitharo' iyan a: Miawajib ko kabobosa on so Diyāt amay ka miakaliyo a oyagoyag na oriyan iyan na miatay, go adn a kasalaan a tamok a maito' a di so Diyāt ko masa a kabobosa on a miatay dn sa sold a tiyan.

Ogaid na pitharo' iran a: Amay ka miatankd sa minggolalan ko okit a kasasarigan sa so kaaadn iyan ko oriyan o kiatankd o kaoyagoyag iyan na phakatonay sa da' a sankaan on ko kaphatay o Ina na mataan a so Sharī'āh ko manga onayan iyan a lankap na piakay niyan so kanggalbka ko makhap ko dowā a margn (akhaff ad dhararayin) amay ka sii ko katatap iyan na iphatay o Ina. Sa da dn a ba niyan kaphakaligtas a rowar sa kabobos ankanan a ikaogat, na so kabobosa on na khapakay, ka patot so kasiyap o kaoyagoyag o Ina a di skaniyan a di katawan o khaoyag ko kimbawataan on, na so kaoyagoyag o Ina na matatankd, na phakaonaan so matatankd ko di matatankd.

So Manga Kabnar ko Kapndolona o Kharoma'i:

So kakharoma'i ko kiasaya tano ron sa onaan na kapasadan a mabagr a malamit (mīthāqun galīdh) ko It o mama go so babay, sa miabaloy siran ko oriyon o kiakharoma'i a magopaka' a isaisa i kagdam.

Sabnar a iniropa o Qur'ān so kabagr ankanan a khoyaptaan o kharoma'i sa pitharo' iyan a: Siran a manga babay na nditarn iyo (sapng iyo) na skano na nditarn iran (al Baqarah 187). Katharo' anan a aya khibgay niyan na so maana a kaisaisa go so kapakasapng go so siyap go so parahiyasan a khamataan o oman i isa kiran ko pd iyan sa giyanan i kiniibaratn on sa nditarn.

Sabap san na oman i isa kiran na adn a mipapaliogat on a kabnar o pd iyan a patoray ron so kasiyapa niyan on, sa di niyan indaraynon, a skaniyan na manga kabnar a makathitimbang sii kiran a dowa: inonta bo' so tindo' on o waraan a rk o mama ko kiatharo'a on o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Rk iran a manga babay so datar o paliogat kiran sa nggolalan sa mapiya na adn a bagian o manga karoma a mama sii kiran a pankatan (al Baqarah 228). A skaniyan so pankatan a kipamamayandgn iyan ko btad o pamilya go so katatanggonan niyan ko atastanggongan.

Sabnar a iniiza o sakataw a mama ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) sa pitharo' iyan a: Hay! Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) antonaa i kabnar o karoma a babay ko karoma niyan? na pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: So kapakakana nka on igira komiyan ka go so kapakanditar anka on igira minditar ka go di nka tanaan a lima sa paras, go di nka ndadaoraan, go di nka awaan (ko igaan) inonta bo' a sii sa sold a walay.

Di khapakay ko Muslim o ba niyan daraynonn so pagpr iyan ko karoma niyan go so nditarn iyan sii ko Hadīth na pitharo' iyan a: Khasanaan dn o taw a dosa niyan so kindaraynonn iyan ko taw a gii niyan pagprn.

Go di ron khapakay so katana'i niyan a lima ko karoma niyan sii sa paras, sabap ko matatago' on a pd sa kapakadapanas o kasasakawa ko manosiya go so kasslaa sankanan a anggawta' a kalilimodan ko kalano' o lawas.

Amay ka miapakay ko Muslim sii ko sabaad a masa a mattndo' so kapakambilangatawa niyan ko karoma niyan a phrikor a di phangongonotan na di ron khapakay o ba niyan tana'i a lima sa masogat a paras iyan go so manga papatayan sa lawas iyan.

Sa datar oto a di khapakay ko Muslim o ba niyan pamaawinga so karoma niyan odi na ndadaoraan iyan.

Aya mambo' a kabnar o karoma a mama ko karoma niyan a babay na so katharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Di khahalal ko babay a paparatiayaan iyan so Allāh, o ba adn a pakasoldn iyan ko walay i karoma niyan (a taw) a ipkhtagowad iyan.

Paliogat ko Dowa a Kharoma'i a Kazabara' Iran:

Minipaliogat ko Muslim so kazabari niyan ko karoma niyan a babay igira miailay niyan on so sabaad a manga olawla a di niyan khabayaan, sa aya patoray ron na katokawan iyan a skaniyan na babay a manosiya sa pthadmi niyan so manga pipiya a galbk iyan a babay ka an mada' ankanan a di niyan on kasoso'at ko sabaad a katampar, sii ko Hadīth na pitharo' iyan a: Di khararangiti o mu'min a mama so mu'minah a babay ka o adn a ikhararangit iyan on a parangay na adn mambo' a ikhaso'at iyan on a parangay a salakaw. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Ndolonaan iyo siran (a manga

babay) sa mapiya na amay ka ikagowad iyo siran na adn a ipkhagowad iyo a shayi' a pagadnan o Allāh sa mapiya a madakl, (an Nisā' 19).

Go lagid oto a inwajib o Islām ko mama so kazabari niyan ko karoma niyan a babay, na inipaliogat mambo' ko babay so kanggalbka niyan sa kasoata niyan ki karoma niyan sabap ko matatago' on a gaga ko kaphakapiyaa niyan sa ginawa i karoma niyan, sa inisapar iyan on o ba pakatorog skaniyan a babay a so karoma niyan na pkhararangitan iyan skaniyan.

Sii ko Hadīth na pitharo' iyan a: Tlo a di khiporo' so sambayang iran sa dianka' a sarangaw sii sa olo iran so, mama a piagimaman iyan so pagtaw a siran na ipkhagowad iran, go so babay a miakatorog a pkhararangitan i karoma niyan, go so magari a marirido' a di pmbitiara'i.

Sii ko Karikor o Babay:

Sabap sa so mama na skaniyan i dato' ko walay a go olowan o pamiliya sabap ko katataragomabalay o lawas iyan go so btad iyan ko kaoyagoyag, go so kiapamtang iyan, go so kinipaliogat on o kapagpr, na di khapakay ko babay o ba liyo sa kapaar o karoma niyan, sa somanka' ko kaonoti niyan ko sogo'an o karoma niyan, ka khabinasa so katitimo', na khatankiling so padaw o kaoyagoyag go khigald amay ka da' a ba on pphangolin.

Sa amay ka mailay o karoma a mama ko karoma niyan so manga rinayagan a kaliko' go kasopak, na paliogat on so kaplobaa niyan ko kaompiya'i sank'a'i a btad, sii ko langowan a khagaga niyan a okit, sa phanagipoon ko katharo' a mapiya go so manga wasiyat a mnpn'k sa atay a makaphrarad go so manga nda'o a ongangn.

Na amay ka di makanggay a gona anka'i a manga okit na awa'i niyan ko igaan iran, ka kalokalo o ba zokhayaw so kagdam iyan ko kaproyoda' a kasabapan sa kapakapanongonotan iyan sa makandod ko kalingaw.

Na amay ka di pn anan makanggay a gona na pakambilangatawa niyan sa nggolalan sa lima niyan, sa pananggila'i niyan o ba niyan katana'i a lima sa mabasng a giyanan i bolong a phakarasng ko sabaad a manga babay ko sabaad a manga masa ko diyanka' a mattdo', kna' o ba aya maana o katana'i niyan on a lima: na so kapamntola niyan on a badas, ka pd anan ko pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko khadam iyan a kiararangitan iyan a: O da so kitas sa alongan a Qiyāmah na ipran'g akn rka anka'i a panisig.

Tanto a piakarata' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) so kapran'ga ko babay sa pitharo' iyan a: Ino pphran'ga o isa rkano so karoma niyan sa lagid o giikapran'ga ko oripn a pndazgn iyan bo' (ilat ko kaproyoda') ko kagabigabi. Go pitharo' iyan ko makapantag ko manga mama a gii ran pran'gn so manga karoma iran a: Di niyo ai khato'on ko manga pipiya rkano a manga mama.

Sa amay ka di dn anan makanggay a gona sa ikawan so kapakablang o di kaphagayon ko lt iran a dowā na makapzold so manga tonganay, a so manga pipiya kiran i pamikiran, ka kalokalo o ba iran matoon so bolong na go iran kaompiya'i so kiabinasa o khoyaptaan o thiwalaya' sa so Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na pagayonan iyan so bantak iran a kaompiya.

Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: So siran oto a ikhalk iyo so kaliko iran na osiyati niyo siran, go awa'i niyo siran ko igaan, go dan'ga niyo siran, na amay ka onotan kano iran na di niyo siran phloba'i sa okit, ka mataan a so Allāh na Maporo' a lbi a Mala', na

amay ka ikawan iyo so di ran kaphagayon a dowā na sogo' kano sa khokom a pd ko tonganay niyan a mama go khokom a pd ko tonganay niyan a babay na amay ka adn a kabayaan iran a dowā (so phamasad ko rido') a kaompiya na pagayonan siran o Allāh, ka mataan a so Allāh na Mata'o a Makagppa (an Nisā' 34-35).

Sii na Khapakay so Kamblag:

Sii ko kaola o langowan a okit a miaaloy sa onaan, na miapakay ko karoma so kapagapas iyan ko okit a kaposan a piakay o Islām, sa tarima' ko tawathawag o kamamasaan, go smbag ko pan'gl o masa, go bolong ko awid a akal a da' a phakapiya on a rowar ko kamblag a mapiya a giyanan so talāq.

Piakay o Islām so kaosara sankā'i a okit sa ipkhagowad iyan, sa da niyan pakapiyaa, ogaid na pitharo' o Rasūl (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a: Aya pkhararangitan a halal sii ko Allāh na so kamblag (talaq). Da' a hialal o Allāh a shayi' a pkhararangitan iyan a ba niyan kalawani so talāq.

So kiatharo'a on sa halāl a pkhararangitan sii ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na khagdam on a skaniyan na pilbolbod ko masa a kaaadn o morala (dharūrah) amay ka mabinasa so giikandolona', sa aya mangondato' na so kagowad ko It o dowā a thiwalaya', sa di ran mipnggolalan so manga sogo'an o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), go so manga kabnar o kakharoma'i, miatharo' a: Amay ka da' a kapagayon na kangganata' (Ino maolad so gi' ka ogarinan a mnda', na ino landap so tilad ka tpsan a mapaok. Pitharo' o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a: Amay ka mblag siran a dowā na amplan o Allāh so oman i isa kiran phoon ko limo' iyan (an Nisā' 130).

So Manga Sankot o Islam ko Katamani ko Talak:

Sabnar a inibtad o Islām so madakl a sankot sii ko okit ko kamblag ka an matin's ko masimpit a goliling.

So katalak sa da' a sabap iyan a phan'gl, go da makasagad ko langowan a okit a inaloy tano, na giyankanan a talak na harām a isasapar sii ko Islām, sabap sa pitharo' o sabaad ko manga Ulama a giyanan na kabinasa ko ginawa niyan a mama go sii ko karoma niyan, na kapakadaa ko kamapiyaan a lankap sii kiran a dowā sa da' a sabap iyan, na giyanan na harām sa datar o kabinasaa ko tamok.

So pman so giinggolawlaan o manga pananaam a manga mama a manga papasang i katalak sa babay, na giyanan na btad a di khabayaan o Islām go so Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) a pitharo' iyan a: Mataan a so Allāh na di niyan khabayaan so manga pananaam a manga mama a go manga babay.

So Katalaka ko Babay a Mahahaydh na Harām

Amay ka maadn so sabap o katalak, na di khapakay ko Muslim o ba niyan tanaan sii ko apiya antonaa a masa a khabayaan iyan, ogaid na khanayaw niyan so masa a domadait. Sa aya masa a domadait ko kiatamani ron o Sharī'āh na so masa a mababaloy so babay a masosoti kna' o ba phrogo'i (haydh) go da' a Nifas iyan ko kiambawata' go da niyan lawasi ko kiasoti niyan ko kiaipos o haydh, inonta bo' o ba maogat sa miapayag so kaogat iyan.

Aya sabap anan na kagiya sii ko masa a kahahaydh o babay odi' na kaninifas iyan, na paliogat so kaawata on o mama sa di niyan lawasan, na o ba ba dn so di niyan on kakhasoldi sa masa ini na aya on miakasogo' ko katalaka niyan on, na giyanan i sabap a inisogo' on so kanayawa niyan ko kaipos o haydh sa masoti so babay na oriyān iyan na talakn iyan sa di niyan lawasan.

Sii ko kiaharama on ko katalaka niyan on ko masa a kahahaydh iyan, na hiam on pn so katalaka niyan on ko masa a kasosoti niyan ko oriyan o kialawasi niyan on, ka pangali' sa o ba ba dn maogat so babay na khamoralaan ko kathay o kapnayawa niyan ko Iddah a so kapakambawata iyan, go ika dow a na di katawan o di giyankoto a kiasoldi niyan on na miaogat iyan.

Amay pman ka masosoti ankoto a babay na da niyan lawasi, odi' na maogat sa miapayag so kaogat iyan, na kiatokawan a aya initalak iyan on na so di ran kaphagayon na da' a dosa niyan ko kiatalak iyan, go giankanan a masa na masa a maaadn so kabaya' o mama ko karoma niyan na ino niyan pn talaka ka karina sa adn dn a sabap a mala' a di niyan dn khatanggong so kasabara on.

Sii ko Hadīth na pitharo' iyan a: So Abdullāh bin Umar na tialak iyan so karoma niyan a mahahaydh, ko masa o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na iniiza' oto o Umar ko Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) na pitharo' o Rasūl a: Sogo'on ka on so kabalingi niyan ki karoma niyan, na oriyan iyan na o khabaya'i niyan a katalaka niyan on na talaka niyan a masosoti ankanan a karoma niyan, sa di niyan lawasan, ka giyanan i katalak ko Iddah, sa lagid o kinisogo' on on o Allāh a: Hay! Nabī, igira tialak iyo so manga babay na talaka niyo siran ko Iddah iran, aya maana niyan na anda dn i kapagphoon o masa iran ko kiahaydh iran sa masosoti siran.

Ino pnggolalan so talak ko babay a mahahaydh? So kpit o kadaklan ko manga Ulama na pnggolalan so talak ogaid na so tomialak na miadosa.

Pitharo' o sabaad ko manga Fuqahā' a: Di khitana' so talak ka kagiya da anan pakaya o Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى), sa aya dalīl san na so kiasogo'a o Rasūlullāh (صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ) ko kabalingi o Ibn Umar ko karoma niyan a tialak iyan a matatago' on so haydh.

Manga Oripn o Allāh

Giyanan i sabaad a bandingan a miaosay tano ko btad o kaphamilya sii ko Islam. So manga kokoman a pagokitan amay ka maadn so simokt o kakharoma'i sa tomana' sii ko kamblag a giyanan i kaposan a bolong a khaosar o thiwalaya' amay ka maola siran ko langowan a okit a kaompiya. So Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) na inankosan iyan so dow a kataw amay ka ngganata' siran sa mapiya sa palaya iyan siran pagankosan ko kaolad o limo' iyan sa aya paliogat ko oman i isa na so di niyan kablag ko lalan o Islam ko langowan o kaoyagoyag iyan.

Arapn tano ko Allāh (سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى) a balowin tano niyan a pd ko manga oripn iyan a giinggolalan ko manga kokoman iyan sa onot ko sogo'an iyan, sa matarotop tano so simba tano ron sa ron tano ron dn mapos, ka an tano maparoli so limo' iyan sa makathampat tano ko Sorga' iyan a maolad.

وَأَقُولُ قَوْلِي هَذَا وَأَسْتَغْفِرُ اللَّهَ لِي وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُسْلِمِينَ مِنْ كُلِّ ذَنْبٍ فَاسْتَغْفِرُوهُ
إِنَّهُ هُوَ التَّوَّابُ الرَّحِيمُ

Wa aqūlu qawlī hādā wa astagfirullāha lī wa lakum wa lisāiril Muslimīn min kullī dambin fastagfirūhu innahu Huwat Tawwābur Rahīm.